

Słowo wstępne

Horyzonty słowacystyki. Literatura. Język. Dydaktyka to monografia poświęcona zagadnieniom literatury, języka, kultury i dydaktyki języka słowackiego. W prezentowanym tomie pragniemy poddać refleksji naukowej zarówno zagadnienia o charakterze ogólnym – dotyczące historii śląskiej słowacystyki, jej tradycji lingwistyczno-dydaktycznych, literackich oraz popularyzatorskich, rolę instytucji dyplomatycznych w nawiązywaniu dialogu międzykulturowego, jak i szczegółowe kwestie zorientowane na literaturoznawcze badania słowacystyczne oraz relację między językiem a społeczeństwem i szeroko rozumianą kulturą.

Część pierwszą stanowią artykuły naukowe podejmujące zagadnienia z zakresu literatury współczesnej – dramatu słowackiego (dramatu współczesnego i dramatu absurdu), najnowszej prozy słowackiej, nowych paradygmatów kształtujących się we współczesnej poezji słowackiej. Autorzy tej części zwracają także uwagę na polskie konteksty w twórczości słowackiej, czy odmienne sposoby odbioru literatury słowackiej w polskim kręgu kulturowym. Kolejne artykuły traktują o przekładzie i recepcji przekładu, podejmują interpretacje starszej prozy i poezji słowackiej, proponując nowe sposoby i strategie badania, odczytania w nowych kontekstach lub w ujęciu komparatystycznym (słowacko-polskim i słowacko-bułgarskim). W części tej znajdują się również artykuły nawiązujące do zagadnień z zakresu publicystyki literackiej, tematyki krytycznoliterackiej czasopism słowackich.

Część drugą obejmują artykuły, których przedmiotem opisu jest współczesny język słowacki na różnych płaszczyznach, począwszy od płaszczyzny fonologicznej przez płaszczyznę semantyczno-leksykalną i stylistyczną języka słowackiego. Badacze omawiają problematykę odmiany standardowej języka słowackiego. Zwracają uwagę na relacje między językiem a społeczeństwem, czego przykładem są teksty traktujące o mniejszości językowej, problematyce bilingwizmu, czy obrazie Słowaka i Słowacji, jak również opisujące relacje między językiem a kulturą – teksty podejmujące badania nad intersubiektywną frazeologią oraz różnorodnością leksykalną. Zróznicowanie tematyczne

poszczególnych treści monografii idzie w parze z ich zróżnicowaniem językowym – analiza zjawisk lingwistycznych i glottodydaktycznych dokonywana jest w planie jednego języka wiodącego – słowackiego, jak i w aspekcie konfrontatywnym (język polski i słowacki czy bułgarski i słowacki). Przedmiotem opisu są tu zagadnienia komunikacji pisemnej – problemy z przekładem zwrotów adresatywnych, czy też porównanie niekonwencjonalnych słowackich replik frazeologicznych. W części poświęconej zagadnieniom lingwistycznym omówiono również relacje między językiem słowackim a massmediami – gdzie analizie poddano głównie media internetowe.

Osobną część poświęcono zagadnieniom dydaktyki języka słowackiego jako języka słowackiego jako obcego. W tej części Autorzy analizowali rozmaite zagadnienia, począwszy od przeglądu metodyki nauczania języka i kształtowania kompetencji dydaktycznej, po rozdziały opisujące aspekty morfologiczne języka słowackiego, czy aspekty leksykalne w nauczaniu języka słowackiego jako obcego. Ponadto zaprezentowano artykuły podejmujące problematykę słowackiej ortografii, błędów językowych oraz opracowania związane z zagadnieniami komunikacji specjalistycznej.

Monografia adresowana jest do wszystkich zainteresowanych problematyką języka, literatury i kultury słowackiej. Zebrane w niej opracowania prezentują zagadnienia teoretyczne, jak i rozwiązania szczegółowe. W zbiorze znajdziemy zarówno teksty dotyczące jednego języka – wiodącego – słowackiego, jak i studia porównawcze komparatywne i konfrontatywne polsko-słowackie, słowacko-polskie i słowacko-bułgarskie. Prace badaczy ze Słowacji, Słowenii, Bułgarii i Polski są wynikiem interdyscyplinarnego dyskursu, w którym zetknęły się różne dyscypliny, czasami różne metodologie. Wszystkie z nich wskazują na różnorodność tematyki badawczej, w centrum której stoi język słowacki.

Mamy nadzieję, że przedstawione w niniejszej monografii opracowania nie tylko zainteresują badaczy języka słowackiego, ale będą stanowić inspirację dla humanistów innych języków, dla kulturoznawców i dydaktyków języków obcych.

Redaktorki